

LR: dom 2008-02-08, mål nr 978-08

D 54/07

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en underrättelse från Skatteverket angående auktoriserade revisorn A-sons uppdrag som vald revisor i ett aktiebolag för räkenskapsåret 2004/05. A-sons revisionsberättelse för räkenskapsåret avviker inte från standardutformningen.

Enligt Skatteverkets underrättelse har det i en skatterevision framkommit att bolaget bokfört anskaffning av en traktor, införskaffad från Tyskland, men att det saknats tillförlitliga och godtagbara underlag för den bokförda utgiften. Mot denna bakgrund ifrågasätter Skatteverket A-sons revisionsinsats i bolaget.

RN har tagit del av A-sons revisionsdokumentation för räkenskapsåret 2004/05. Vid genomgång av dokumentationen har RN noterat följande.

Bolaget, vars verksamhet består i krossning av sten, grus och berg, samt försäljning av sådana produkter hade för aktuellt räkenskapsår en nettoomsättning som uppgick till drygt 36 miljoner kr. Under året investerade bolaget ca 8,6 miljoner kr i maskiner och inventarier, däribland en traktor som i anläggningsregistret åsattes ett anskaffningsvärde om 3 024 554 kr.

Till anläggningsregistret har som underlag för köpet av traktorn fogats dels två utbetalningsavier daterade den 17 december 2004, dels två avier daterade den 10 januari 2005. Av de två första avierna framgår att det från bolagets bankkonto utbetalats 180 150 kr till en privatperson som handpenning för en traktor och att det köpts tre postväxlar till ett sammanlagt belopp om 690 000 kr. På avin avseende köpet av postväxlarna har det för hand antecknats ”handpenning traktor”. Av de senare avierna framgår att det från bolagets bankkonto utbetalats 1 995 154 kr till ett tyskt företag som betalning för en räkning med nummer 1564 samt 159 250 kr till ett konto i en svensk bank. Det finns inte något annat underlag för dessa fyra utbetalningar än utbetalningsavierna.

RN konstaterar att det till anläggningsregistret har fogats underlag i form av leverantörsfakturor för övriga under räkenskapsåret förvärvade maskiner och inventarier.

A-son bedömde, såvitt granskningen avsåg maskiner och inventarier, den kombinerade risken som medelhög. A-son gjorde flera noteringar i dokumentationen om att faktura för traktorn saknades, men att det fanns underlag i form av utbetalningsavier. Det framgår också av en minnesanteckning att han diskuterade den saknade fakturan med bolagets ägare vid slutrevisionen.

A-son har i ett yttrande till RN bl.a. anfört följande. Traktorn var ingen ovanlig eller orimlig investering då det i verksamheten ofta köptes maskiner för 8–10 miljoner kr. Det saknades faktura för inköpet av traktorn, men det fanns underlag som utvisade att utbetalningen avsåg en traktor inköpt i Tyskland. Utbetalningen var attesterad och bokförd av bolagets verkställande direktör. A-son hade själv sett traktorn och bedömde den utbetalade ersättningen som rimlig. Att köpet skulle ha förmedlats genom en mellanhand framgick inte av de handlingar han tagit del av. Med beaktande av att det reviderade bolaget bedömdes som mycket välskött och med kännedom om ägarnas goda privatekonomiska förhållanden saknades det anledning att ifrågasätta transaktionen. A-son har vidare påpekat att det inte är helt ovanligt att faktura saknas vid utlandsaffärer.

RN gör följande bedömning.

Bolaget hade under räkenskapsåret redovisat inköp av en traktor med ett betydande anskaffningsvärde. Av A-sons egna uppgifter framgår att han ägnade förvärvet av traktorn särskild uppmärksamhet. Han har dock inte tagit del av någon faktura. Istället har han, som grund för sin granskning av affärshändelsen, hänvisat till fyra olika betalningsunderlag, sin egen iakttagelse av traktorn och att han vid slutrevisionen diskuterade den saknade fakturan med bolagets ägare. Detta innebär att han inte haft tillgång till något underlag för själva förvärvet av traktorn. Att som A-son hänvisa till underlag som visar utbetalningar från bolagets bankkonto innebär enbart att det finns revisionsbevis för förändringen av bolagets likvida medel. Dessa underlag är inte tillräckliga eller ändamålsenliga revisionsbevis avseende det förvärv som föranlett betalningen.¹ En inspektion av traktorn ger visserligen ett bevis för dess existens men inte normalt för vem som äger den eller dess anskaffningsvärde. RN finner att de granskningsåtgärder A-son har vidtagit för att försäkra sig om att traktorn var bolagets egendom på bokslutsdagen och att dess redovisade anskaffningsvärde var korrekt inte har varit tillräckliga. Vad A-son i övrigt har anfört om bolagets ägares privatekonomiska förhållanden och om att det skulle vara vanligt att fakturor saknas vid utlandsaffärer föranleder inte någon annan bedömning.

Genom att i stort sett inte vidta några åtgärder för att verifiera anskaffningsvärdet för traktorn har A-son åsidosatt sina skyldigheter som revisor. Han skall därför meddelas en disciplinär åtgärd. RN finner att erinran utgör en tillräcklig åtgärd.

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) meddelar RN A-son erinran.

Ärendet har avgjorts av Revisorsnämnden. I beslutet har deltagit f.d. domaren i Europadomstolen Elisabeth Palm, ordförande, hovrättspresidenten Gunnel Wennberg, vice ordförande, skattedirektören Vilhelm Andersson, biträdande avdelningschefen Eva Ekström, godkände revisorn Klas-Erik Hjorth, auktoriserade revisorn Leif Lundfors, utredningssekreteraren Jan-Erik Moreau, professorn Claes Norberg samt skattejuristen Kerstin Nyquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsjuristen Per Eskilsson, revisionsdirektören Kerstin Stenberg samt tf. avdelningsdirektören Alexandra Venander som föredragit ärendet.

¹ Jfr. RS 500 Revisionsbevis.